

Conjunctuur bericht

1^e kwartaal 2013 – Economisch klimaat verslechtert

INHOUDSOPGAVE

Nederlandse economie krimpt sterker dan gedacht

Wat betekent dit voor de transportsector

Verwachting op korte termijn

De conjunctuurindicator

Bedrijvigheid daalt

Omzet daalt voor vijfde maal op rij

Winst magertjes

Vrachtprijsniveau blijft laag

Financiële positie bedrijven op laagste niveau in drie jaar

Slecht kwartaal

Weinig opdrachten

Grote verschillen

Iets meer vertrouwen

Geen verbetering

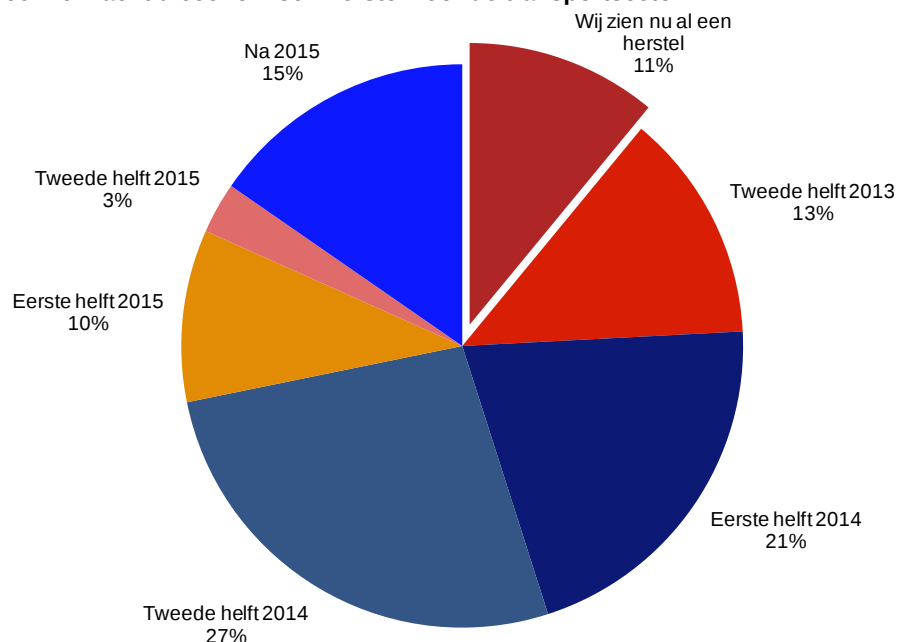
Beroepsgoederenvervoer over de weg & Logistiek dienstverleners

20^e jaargang, nr 72
Zoetermeer, 16 mei 2013

Het economisch klimaat binnen de transportsector is verder verslechterd. Opnieuw daalt het niveau van bedrijvigheid, omzet, winst en vrachtprijs. De meeste ondernemers zien voor de transportsector voorlopig geen herstel. Het eerste kwartaal 2013 is volgens de meeste ondernemers het 'slechtste' kwartaal in bijna vier jaar.

Met een aandeel van bijna 40 procent hebben veel bedrijven niet genoeg opdrachten om het tweede kwartaal door te komen. Maar niet iedereen is somber gestemd. Per deelmarkt zijn er opmerkelijke verschillen. Zo is bijvoorbeeld de orderportefeuille in het geconditioneerde vervoer en tank-/silo vervoer beter gevuld dan in het kiepautovervoer, exceptionele vervoer of bij de koeriers. Uiteraard komen deze verschillen per deelmarkt ook tot uiting in het ondernemersvertrouwen. Deze verschilt per deelmarkt sterk. Het grote verschil in vertrouwen verklaart waarom sommige ondernemers zich in de sombere uitkomsten van de conjunctuurenquête niet direct herkennen. Zo zijn ondernemers bij grote bedrijven in het algemeen positiever gestemd dan bij kleinere bedrijven.

Wanneer verwacht u economisch herstel voor de transportsector?

Nederlandse economie krimpt sterker dan gedacht

Volgens de lenterapportage van de Europese Commissie zal de Nederlandse economie dit jaar sterker krimpen dan eerder werd gedacht. Consumenten zijn somber en geven minder geld uit. Deze somberheid wordt in Nederland voor een groot deel gevoed door de vastgelopen woningmarkt. De hypotheekschuld overstijgt momenteel in veel gevallen de waarde van de woning, waardoor bij verkoop van de woning eigenaren met een schuld blijven zitten. De werkloosheid loopt verder op tot 6,9 procent van de beroepsbevolking. Het terugdringen van het begrotingstekort tot 3 procent moet in 2014 worden gerealiseerd. Nederland krijgt namelijk een jaar extra de tijd om aan de Europese begrotingsregels te voldoen. Vergelijken met februari is de Europese Commissie nog

somberder geworden over de vooruitzichten van Nederland. Toen ging het dagelijks bestuur van de EU voor 2013 nog uit van een *groei* van de Nederlandse economie met 0,6 procent. Nu is een *daling* van 0,8 procent voorspeld. Een prognosebijstelling van maar liefst 1,4 procentpunt. In november 2012 ging de Europese Commissie er nog vanuit dat de Nederlandse economie in 2013 zou groeien met 0,3 procent. Brussel verwacht dat in de loop van 2014 de economie weer langzaam zal aantrekken met 0,9 procent groei.

Een aantal Nederlandse economen vindt dat Nederland zich niet te krampachtig moet vasthouden aan de afgesproken norm van 3 procent die Nederland overigens zelf heeft geïnitieerd. Tweederde van deze economen is het er niet mee eens dat het voor de stabiliteit van de eurozone van belang is dat alle lidstaten onverminderd vast blijven houden aan deze norm. Een wat minder krampachtig beleid ten aanzien van het terugdringen van het begrotingstekort zal de Nederlandse economie dit jaar eerder positief dan negatief beïnvloeden. Zij worden met betrekking tot hun zienswijze min of meer gesteund door Christine Lagarde, directeur van het Internationaal Monetair Fonds (IMF). 'Het is belangrijk dat ook Nederland zich aan de Europese begrotingsregels houdt, maar men moet zich niet haasten. Ik ben dus zeer verheugd over het besluit van de Europese Commissie om landen langer de tijd te geven', aldus Lagarde.

Wat betekent dit voor de transportsector

Overall hoeven we op korte termijn niet te rekenen op een verbetering voor de sector. De situatie van de Nederlandse economie is, net als die van andere Europese lidstaten, hachelijk. Pas als de Nederlandse economie weer aantrekt zal de situatie waarin de Nederlandse transportsector verkeert verbeteren. Voor het transport zijn vooral de bouw, de handel en de industrie bepalend. Maar de bouwproductie stagneert al enkele jaren en de productie in de industrie laat sinds 2012 in meerdere kwartalen een flinke krimp zien.

Wat de transportsector betreft, verschilt de huidige economische situatie per deelmarkt of per soort vervoer. Zo is er al een groot verschil tussen nationaal en internationaal vervoer te zien.

De Nederlandse goederenhandel is momenteel terug op het niveau van vóór de crisis van 2008. Dit is goed nieuws en onderstreept momenteel het belang van de Nederlandse handel voor onze economie. Vooral de uitvoer doet het weer beter. Dit zien we terug in het internationale goederenvervoer. Beter resultaten, maar vooral een beter gevulde orderportefeuille onderscheiden bedrijven in het internationale vervoer van bedrijven in het binnenlandse vervoer. Maar ook zijn er verschillen in de goederensoorten die worden vervoerd.

Zo ziet 20 procent van alle ondernemers in het containervervoer een verbetering van de marktsituatie. Ook bij de koeriers (17%) en in het agrarische vervoer (12%) zijn er relatief veel ondernemers die een verbetering waarnemen. Maar in het bouwmaterialenvervoer, in het afvalstoffenvervoer, in het exceptionele vervoer of in het verhuisvervoer tellen we geen of nauwelijks ondernemers die een verbetering zien. Integendeel. De groep ondernemers die een verslechtering van de marktsituatie zien is bij deze deelmarkten het grootste.

Verwachting op korte termijn

In een eerste kwartaal is er altijd sprake van een lagere bedrijvigheid ten opzichte van andere kwartalen. Mede hierdoor en omdat het afgelopen eerste kwartaal op alle vlakken slecht scoort, is het niet verwonderlijk dat de vooruitzichten voor het tweede kwartaal beter zijn. Van alle ondernemers voorspelt 43 procent een hogere en 14 procent een lagere bedrijvigheid ten opzichte van het eerste kwartaal. Ook voorspellen ondernemers een hogere omzet en een iets hogere winst. Vergeleken met een jaar geleden zijn de voorspellingen minder positief. Bijna 20 procent voorspelt een hogere, en 34 procent een lagere bedrijvigheid ten opzichte van het tweede kwartaal 2012.

De conjunctuurindicator

In de conjunctuurenquête geven vervoerders aan hoe de bedrijvigheid zich in het afgelopen kwartaal heeft ontwikkeld. Daarnaast geven ze – deels op basis van de orderportefeuille – een voorspelling van de verwachte bedrijvigheid in het komende kwartaal. Het blijkt dat het saldo van positieve en negatieve ramingen voor wat betreft bedrijvigheid een betrouwbare en nauwkeurige voorspeller is voor de richting van onze economie: groei, constant of krimp zoals die zich heeft voorgedaan en daarnaast vermoedelijk zal voordoen in een komende kwartaal. We zullen dit saldo dan ook voortaan aanduiden als 'de conjunctuurindicator'.

Transportondernemers ramen voor het tweede kwartaal van dit jaar per saldo een daling van de bedrijvigheid, wat een economische krimp zou inhouden. Wanneer het aantal transportondernemers dat een volumegroei op jaarbasis opgeeft substantieel groter is dan het aantal dat een krimp opgeeft, dan zien we in de praktijk ook een groei van de Nederlandse economie. Omgekeerd, wanneer het aandeel ondernemers dat een volumekrimp opgeeft groter is, dan zien we een krimp van onze economie. Het is in de afgelopen zeven jaar, dus 28 kwartalen slechts één keer voorgekomen dat het niveau van bedrijvigheid niet overeenkwam met de economische groei, en dat was in het 3e kwartaal 2008, het begin van de bankencrisis. Terwijl transportbedrijven in een vroeg stadium van

Begripsomschrijving:

Categorie bedrijven:

Klein (<5 vrachtauto's)
Middelgroot (5-50 vrachtauto's)
Groot (>50 vrachtauto's)

Binnenlands (>75% omzet uit binnenlandse activiteiten)
Internationaal (> 75% omzet uit internationale activiteiten)

Logistiek (> 40% omzet uit logistieke diensten, naast transport)

ZZZP-er (Zelfstandige (ondernemer) Zonder Personeel)

De **Stemmingsindicator** zoals in dit bericht bedoeld, stelt TLN samen uit het percentage positieve en negatieve respondenten ten opzichte van het totaal aantal respondenten, waarbij de uitkomst wordt gewogen.

Bedrijvigheid = Mate waarin personeel en materieel actief worden ingezet (hoog/laag) voor het uitvoeren van het aantal toegewezen/afgenomen opdrachten

Omzet = Totaal van alle opbrengsten, behaald uit uitgevoerde opdrachten in een bepaalde periode

Winst = Restant van alle opbrengsten minus alle kosten in een bepaalde periode

Vrachtprijs = Prijs per eenheid (km, uur, m2, etc.) die afgesproken en gerekend wordt voor een uitgevoerde opdracht

Vertrouwen (ondernemersvertrouwen) = Mate waarin de ondernemer rekent op een bedrijfseconomisch goede/slechte komende periode

Kostprijs = Totaal van alle gemaakte kosten om een opdracht uit te kunnen voeren

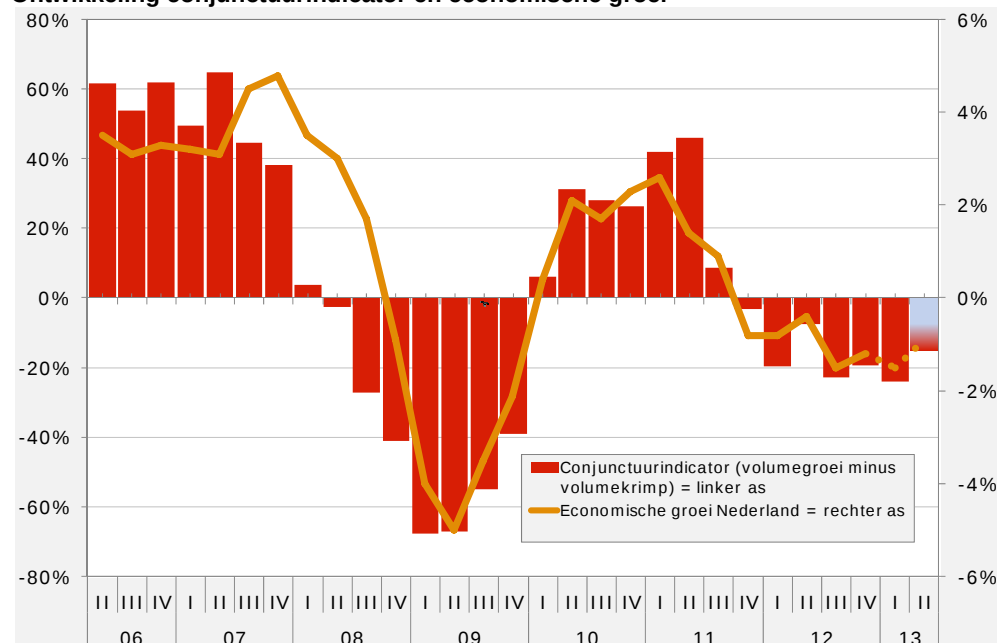
Losse, tijdelijke krachten = Uitzendkrachten en 'losse' oproepkrachten (nul-uren contactanten)

Kwartaalbasis = Kwartaal vergeleken met voorgaand kwartaal

Jaarbasis = Kwartaal vergeleken met hetzelfde kwartaal van voorgaand jaar

deze crisis te maken hadden met een volumekrimp, zagen we in het 3^e kwartaal van dat jaar toch een economische groei (jaarbasis) van 1,7 procent.

Ontwikkeling conjunctuurindicator en economische groei

De conjunctuurindicator geeft het saldo weer van volumegroei en volumekrimp en laat in een tijdreeks duidelijk de bewegingen en hun gelijkenis met de economische groei zien.

Voor wat betreft de gerealiseerde bedrijvigheid per bedrijf en de voorspelde bedrijvigheid voor een komende periode zijn er verschillen. Dat kan alles te maken hebben met verschillen tussen omvang van bedrijven, deelmarktspecialisatie, regionale spreiding, etc. Niet iedereen durft zich te wagen aan voorspellingen op langere termijn. Van alle ondervraagde transportondernemers en -managers waagt 43 procent zich niet aan een antwoord op de vraag wanneer ze denken dat de transportsector op herstel kan rekenen. Van de overige ondernemers en managers voorspelt 76 procent dat tekenen van herstel voor de transportsector pas na 2013 zichtbaar zullen zijn. De overige 24 procent rekent dit jaar op herstel waarvan 11 procent nu al tekenen van herstel ziet.

Bedrijvigheid daalt

In het 1^e kwartaal daalt de bedrijvigheid zowel ten opzichte van het voorgaande kwartaal als ten opzichte van hetzelfde kwartaal, een jaar geleden. Ten opzichte van het voorgaande kwartaal meldt 16% van alle ondernemers een hogere, 35% een gelijke, en 49% een lagere bedrijvigheid. De kwartaalindicator voor het niveau van bedrijvigheid daalt van 4,8 naar 3,7. Het eerste kwartaal van een jaar kent gemiddeld genomen niet zo'n hoge bedrijvigheid als het voorafgaande kwartaal, dus een daling van bedrijvigheid was te verwachten. Maar ten opzichte van het 1^e kwartaal 2012 meldt 23% een hogere, 30% een gelijke, en 47% een lagere bedrijvigheid. Een tegenvaller, aangezien de voorspellingen een positiever beeld opleverden. Van alle ondernemers voorspelde 20% een hogere, 44% een gelijke, en 36% een lagere bedrijvigheid. Uiteindelijk komt de stemmingsindicator voor bedrijvigheid (jaarbasis) uit op 4,2 terwijl deze op basis van voorspellingen uit had moeten komen op 4,6. De lagere bedrijvigheid kan toegeschreven worden aan de lagere binnenlandse bedrijvigheid. Terwijl 19% van alle bedrijven in het binnenlandse vervoer een hogere bedrijvigheid ervoer, maakt 52% melding van een lagere bedrijvigheid op jaarbasis. Bij internationale bedrijven ervoer 21% een hogere, en 39% een lagere bedrijvigheid.

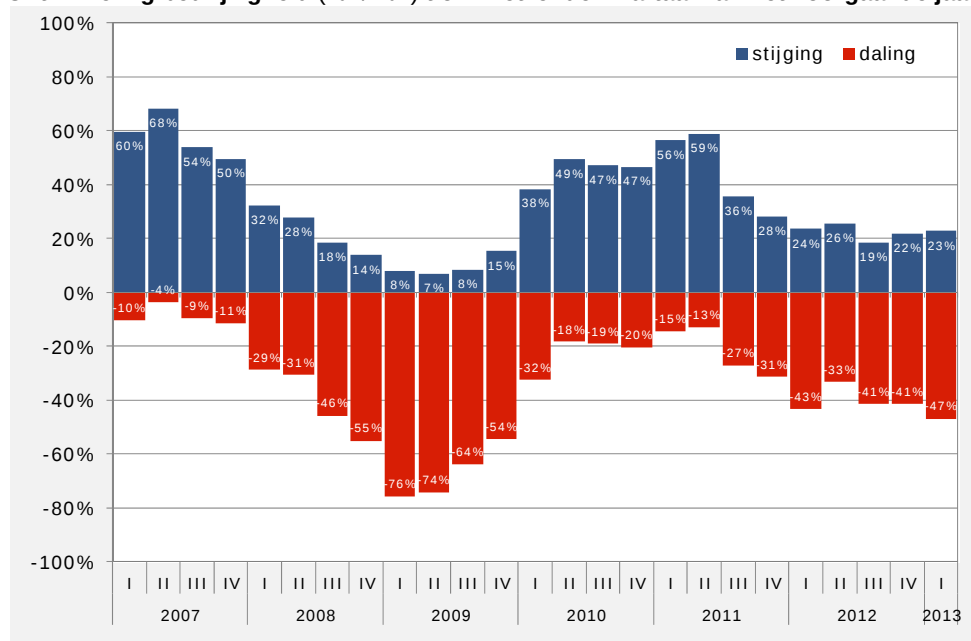
Stemmingsindicator bedrijvigheid

		zzp	klein	middel	groot	bin.	int.	log.	totaal
2012	I	4,0	4,4	4,2	4,0	4,3	4,4	3,6	4,4
2012	IV	4,2	4,1	4,6	4,8	4,1	4,9	5,2	4,4
2013*	I	4,5	4,2	4,7	6,1	4,4	5,0	4,6	4,6
2013	I	3,8	4,0	4,2	5,1	3,7	4,5	4,2	4,2
2013*	II	3,9	4,3	4,6	6,4	4,3	4,6	4,9	4,7

*voorspelling ondernemers

kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal in het voorgaande jaar

Ontwikkeling bedrijvigheid (%- / %+) t.o.v. hetzelfde kwartaal van het voorgaande jaar

De internationale bedrijvigheid laat op landenniveau een wisselend beeld zien. Als we kijken naar de belangrijkste landenrelaties voor het Nederlandse beroepsgoederenvervoer over de weg, dan zien we een stijging van bedrijvigheid in het vervoer op Duitsland, Frankrijk, Italië, Zweden, Spanje en Polen. Een daling zien we in het vervoer op België, het Verenigd Koninkrijk, Denemarken en Oostenrijk. De meest opvallende stijging van bedrijvigheid zien we in het vervoer op Polen. De indicator voor Polen stijgt van 4,1 in het 4^e kwartaal 2012 naar 6,0 in het 1^e kwartaal 2013. De meest opvallende daling van bedrijvigheid zien we in het vervoer op Denemarken. Deze indicator daalt van 4,8 naar 3,9. Overall stijgt de internationale bedrijvigheid licht. De stemmingindicator voor internationale bedrijvigheid stijgt van 5,0 in het 4^e kwartaal 2012 naar 5,2 in het 1^e kwartaal 2013.

Stemmingsindicator internationale bedrijvigheid per land

	2010	2011	2012				2013			
	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
Duitsland	7,2	7,1	8,1	5,3	5,2	5,5	6,3	5,6	5,2	5,5
België	6,7	6,5	7,1	5,3	5,0	5,1	5,8	4,8	5,3	4,9
Frankrijk	6,7	6,5	7,1	5,0	5,0	5,4	5,2	4,8	4,3	5,0
Italië	5,7	7,1	5,5	5,5	5,0	4,4	5,0	4,8	4,0	4,6
Verenigd Koninkrijk	5,7	5,5	6,9	5,5	5,0	5,7	6,2	4,5	5,5	5,5
Zweden	6,3	4,9	6,0	5,0	4,9	6,2	6,7	5,7	5,7	5,8
Spanje	4,7	5,3	6,3	5,2	3,6	4,5	3,6	3,5	4,1	4,8
Denemarken	5,8	6,0	6,6	4,5	4,5	4,3	5,5	4,9	4,8	3,9
Oostenrijk	5,7	6,0	5,8	4,2	5,0	5,1	6,6	4,6	4,5	4,3
Polen	7,3	5,5	6,3	3,5	5,8	5,8	4,4	3,2	4,1	6,0
Totaal	6,4	6,5	6,8	5,1	4,9	5,1	5,6	5,0	5,0	5,2

kwartaal t.o.v. voorgaande kwartaal

Stemmingsindicator omzet

	zvp	klein	middel	groot	bin.	int.	log.	totaal
2012 I	4,6	4,8	4,5	4,1	4,5	4,9	3,6	4,7
2012 IV	3,9	4,4	5,2	5,5	4,7	5,0	5,4	4,8
2013 I	4,0	4,4	4,2	5,4	3,9	4,7	4,9	4,4

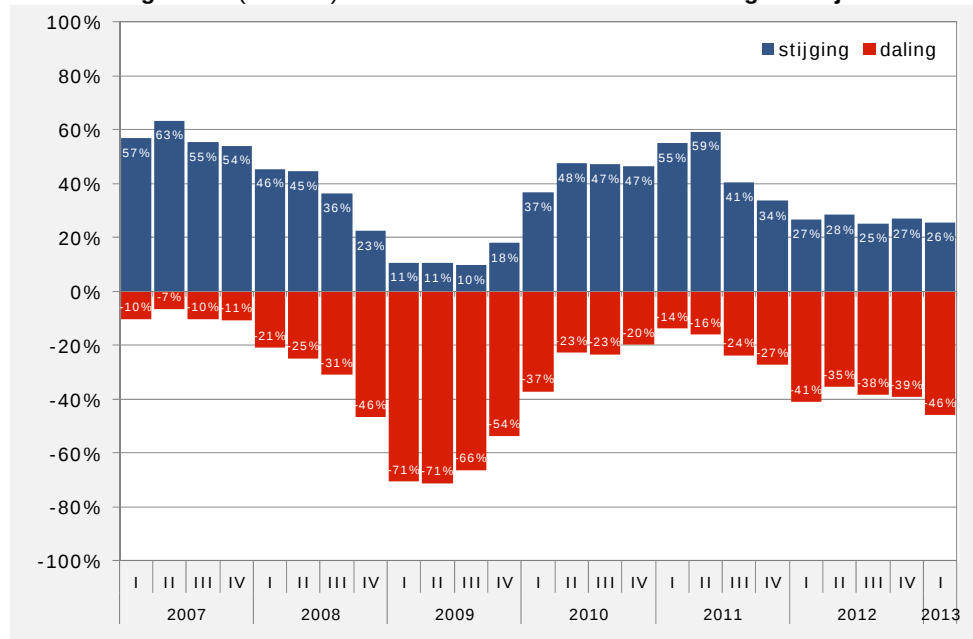
kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal in het voorgaande jaar

Omzet daalt voor vijfde maal op rij

Sinds het 1^e kwartaal van vorig jaar daalt voor de vijfde maal achtereen de omzet. Het 4^e kwartaal 2012 laat een omzetsdaling van 3,7% zien en nu, in het 1^e kwartaal zien we een daling van 4,2%. Deze percentages hebben betrekking op een rekenkundig gemiddelde. Als we kijken naar het omzetriveau, dan meldt 26% een hogere, 28% een gelijke, en 46% een lagere omzet ten opzichte van

dezelfde periode, een jaar geleden. De indicator voor het omzetniveau daalt van 4,8 naar 4,4. De grootste bedrijven hebben minder last van omzetsdaling dan middelgrote of kleine bedrijven. De omzet bij grote bedrijven daalt in het 1^e kwartaal met 0,8%. Middelgrote bedrijven noteren een omzetsdaling van 4% en kleine bedrijven 5,3%.

Ontwikkeling omzet (%- / %+) t.o.v. hetzelfde kwartaal in het voorgaande jaar

Gemiddelde omzetstijging of -daling t.o.v. hetzelfde kwartaal in het voorgaande jaar

		zzp	klein	middel	groot	bin.	int.	log.	totaal
2012	I	-10,3%	-6,5%	-3,9%	-2,2%	-6,4%	-2,2%	-7,7%	-3,7%
	II	-3,3%	-2,9%	-0,9%	-0,3%	-3,1%	0,0%	-1,8%	-1,8%
	III	-2,7%	-4,2%	-3,2%	0,6%	-5,1%	-1,5%	-6,4%	-3,0%
	IV	-9,0%	-7,9%	-1,0%	-1,2%	-4,9%	-2,9%	-0,1%	-3,7%
2013	I	-4,4%	-5,3%	-4,0%	-0,8%	-5,8%	-2,8%	0,6%	-4,2%

Omzetpercentage is indicatief en betreft een rekenkundig gemiddelde, gebaseerd op opgaven van respondenten

Winst magertjes

Met een voortdurend stijgende kostprijs en een dalende (lage) vrachtprijs blijft er wat winst betreft niet veel over, aldus een aantal ondernemers. In het 1^e kwartaal meldt 21% een hogere, 29% een gelijke, en 49% een lagere winst ten opzichte van hetzelfde kwartaal van vorig jaar. De winstindicator daalt van 4,4 in het 4^e kwartaal 2012 naar 4,0 in het 1^e kwartaal 2013. Wat het winstniveau betreft is het saldo bedrijven met een hogere winst minus bedrijven met een lagere winst al 6 kwartalen achtereen negatief.

Stemmingsindicator winst

		zzp	klein	middel	groot	bin.	int.	log.	totaal
2012	I	3,3	3,4	3,9	3,7	3,6	4,3	2,6	3,8
2012	IV	3,9	3,9	4,7	5,5	4,1	5,1	4,5	4,4
2013	I	3,7	4,0	3,9	4,5	3,4	4,0	5,1	4,0

kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal in het voorgaande jaar

Stemmingsindicator vrachtprijs

		zzp	klein	middel	groot	bin.	int.	log.	totaal
2012	I	7,4	7,2	7,4	7,7	7,3	6,9	6,9	7,4
2012	IV	6,6	6,1	6,8	7,1	6,4	6,9	5,4	6,5
2013	I	5,9	6,3	6,3	6,9	6,2	5,9	4,7	6,3

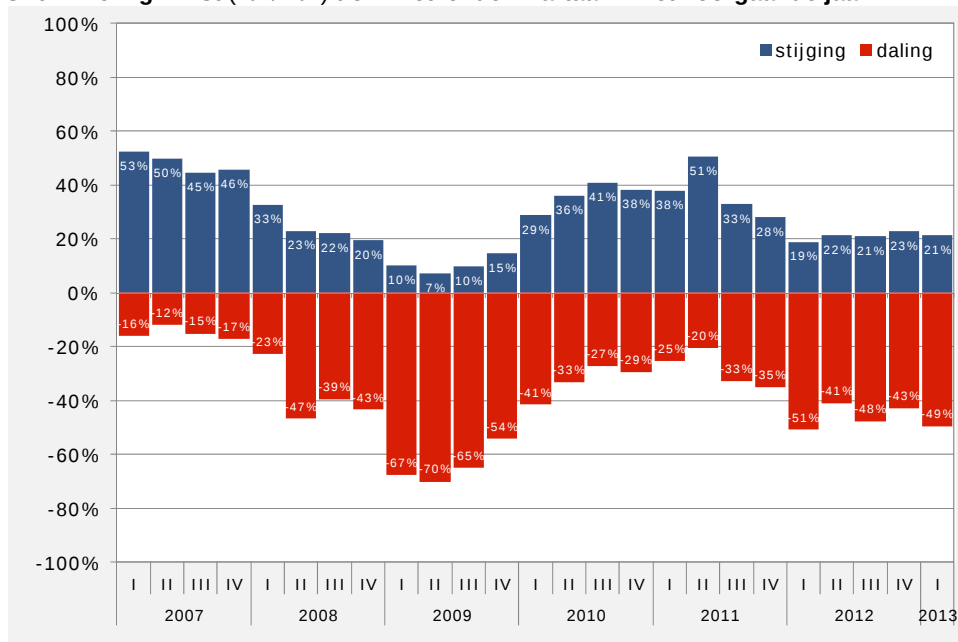
kwartaal t.o.v. hetzelfde kwartaal in het voorgaande jaar

Vrachtprijsniveau blijft laag

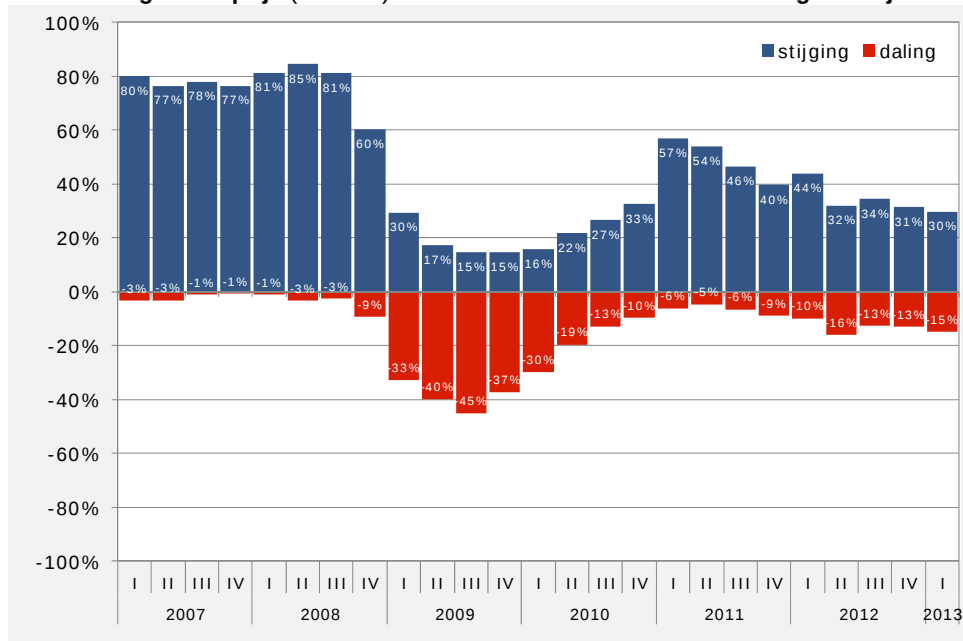
Sinds het uitbreken van de crisis in het voorjaar van 2008 is het min of meer vaste patroon van inflatie gecorrigeerde vrachtprijzen niet meer te zien. Vóór de crisis van 2008 werd de vrachtprijs bij de meeste bedrijven gecorrigeerd met de verhoging van de kostprijs. Het beeld dat gemiddeld 80% hogere vrachtprijzen meldde is sindsdien verleden tijd. Na 2008 komen we voor een 1^e kwartaal gemiddeld uit op 17% van alle bedrijven die hogere prijzen kunnen melden. De stemmingsindicator voor het vrachtprijsniveau daalt van 6,5 in het 4^e kwartaal 2012 naar 6,3 in het 1^e kwartaal 2013.

Net als bij het omzetniveau zien we ook hier dat het aandeel van bedrijven dat een hogere vrachtprijs meldt bij grote bedrijven groter is dan bij kleine bedrijven. In deze categorie meldt 40% hogere, 45% gelijke, en 14% lagere vrachtprijzen in het 1^e kwartaal. Bij kleine bedrijven meldt 28% hogere, 59% gelijke, en 14% lagere vrachtprijzen. In de categorie middelgrote bedrijven is de verdeling als volgt: 31% meldt hogere, 54% meldt gelijke, en 16% meldt lagere prijzen.

Ontwikkeling winst (%- / %+) t.o.v. hetzelfde kwartaal in het voorgaande jaar

Ontwikkeling vrachtprijs (%- / %+) t.o.v. hetzelfde kwartaal in het voorgaande jaar

Ontwikkeling financiële positie van het bedrijf (ondernemersoordeel)

	2011			2012				2013
	II	III	IV	I	II	III	IV	I
Zeer sterk (ruim voldoende cashflow, ruim voldoende eigen vermogen)	11,8%	14,6%	8,5%	10,8%	10,7%	6,8%	6,9%	6,5%
Sterk (voldoende cashflow, voldoende eigen vermogen)	36,8%	33,0%	39,7%	39,6%	37,0%	40,0%	39,8%	36,1%
Noch sterk, noch zwak	38,8%	41,0%	39,8%	37,7%	39,9%	36,1%	39,8%	42,8%
Zwak (onvoldoende cashflow, onvoldoende eigen vermogen)	9,8%	9,6%	9,6%	9,8%	9,2%	14,6%	9,5%	12,1%
Zeer zwak (bijna of geen cashflow, bijna of geen eigen vermogen)	2,9%	1,8%	2,2%	2,1%	3,1%	2,5%	4,0%	2,6%
Indicator:	8,0	8,2	7,8	8,1	7,9	7,4	7,5	7,2

Financiële positie bedrijven op laagste niveau in drie jaar

Op de vraag hoe de ondernemer oordeelt over de financiële positie van zijn bedrijf, antwoordt 6% met 'zeer sterk', 36% met 'sterk', 43% met 'noch sterk, noch zwak', 12% met 'zwak' en 3% met 'zeer zwak'. Deze verdeling levert een stemmingsindicator op van 7,2. Sinds het 2^e kwartaal 2010 heeft deze indicator niet zo laag gestaan. De gemiddelde financiële positie van bedrijven staat hiermee op het laagste niveau in drie jaar.

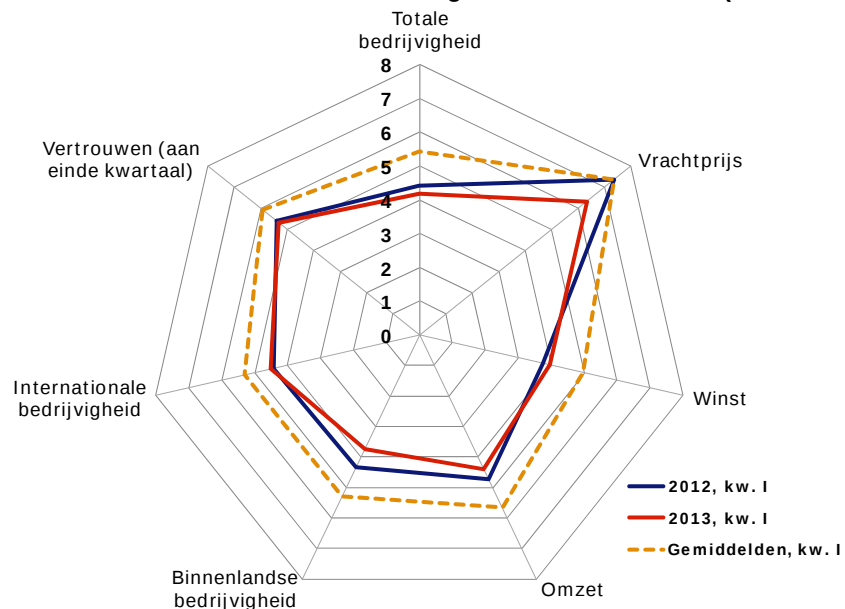
Beoordeling ondernemers afgesloten kwartaal

	2011			2012				2013
	II	III	IV	I	II	III	IV	I
Zeer goed kwartaal	5,5%	3,6%	2,8%	2,3%	2,4%	1%	2,6%	2,7%
Goed kwartaal	39,9%	21,6%	26,8%	20,2%	23,4%	18%	21,7%	14,6%
Normaal kwartaal	38,4%	46,7%	43,7%	33,8%	43,3%	41%	37,2%	32,4%
Slecht kwartaal	14,9%	26,2%	24,9%	36,4%	29,0%	35%	34,6%	42,6%
Zeer slecht kwartaal	1,3%	1,8%	1,9%	7,4%	2,0%	4%	3,9%	7,7%
Indicator:	7,3	5,5	5,7	4,0	5,2	4,3	4,7	3,4

Slecht kwartaal

Van alle ondervraagde ondernemers noemt 17% het 1^e kwartaal 2013 een '(zeer) goed' kwartaal, 33% noemt het een 'normaal' kwartaal en 50% spreekt over een '(zeer) slecht' kwartaal. In de laatste 4 jaar is er over een kwartaal niet zo negatief geoordeeld.

1^e kwartaal 2013 t.o.v. 1^e kwartaal 2012 en gemiddelde indicatoren (1^e kwartalen)

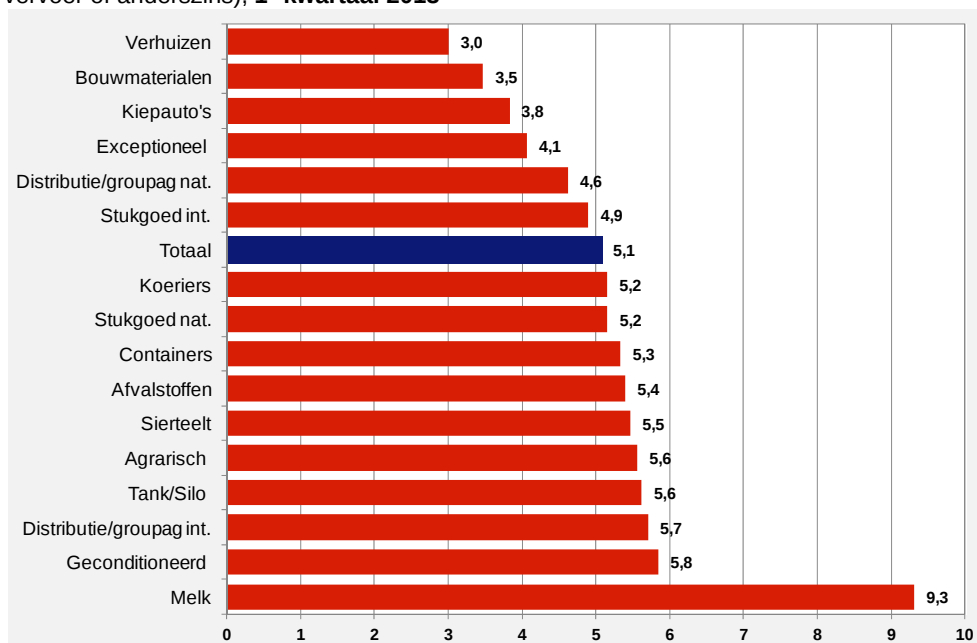
Ontwikkeling orderportefeuille

	2011			2012			2013	
	II	III	IV	I	II	III	IV	I
Ruim voldoende opdrachten (zeer veel, meer dan genoeg)	11,1%	8,9%	4,4%	6,4%	5,9%	2,5%	1,8%	5,1%
Voldoende opdrachten (veel, genoeg)	72,1%	64,2%	61,3%	65,8%	64,9%	56,5%	53,2%	56,8%
Onvoldoende opdrachten (weinig, niet genoeg)	16,0%	25,3%	32,1%	25,7%	26,8%	37,8%	39,3%	33,7%
Ruim onvoldoende opdrachten (veel te weinig, bij lange na niet genoeg)	0,9%	1,6%	2,2%	2,1%	2,5%	3,2%	5,7%	4,4%
Indicator:	9,7	8,4	7,4	8,2	8,0	6,5	5,8	5,8

Weinig opdrachten

Een flink aantal bedrijven zegt te weinig opdrachten voor het komende kwartaal te hebben. Een kleine groep (5%) zegt 'meer dan genoeg' opdrachten te hebben, 57 procent spreekt over 'genoeg', 34 procent spreekt over 'te weinig' opdrachten en 4 procent houdt het op 'veel te weinig' opdrachten. Als we kijken naar het gemiddelde in eerste kwartalen in voorgaande jaren, dan spreekt 8 procent over 'meer dan genoeg', 66 procent over 'genoeg', 24 procent over 'te weinig' en 3 procent over 'veel te weinig'. Bijna 40 procent van alle bedrijven beschikt over onvoldoende orders om het tweede kwartaal 'goed' door te komen.

Stemmingsindicator algemene ondernemerstevredenheid per soort vervoer (hoofdactiviteit vervoer of anderszins), 1^e kwartaal 2013

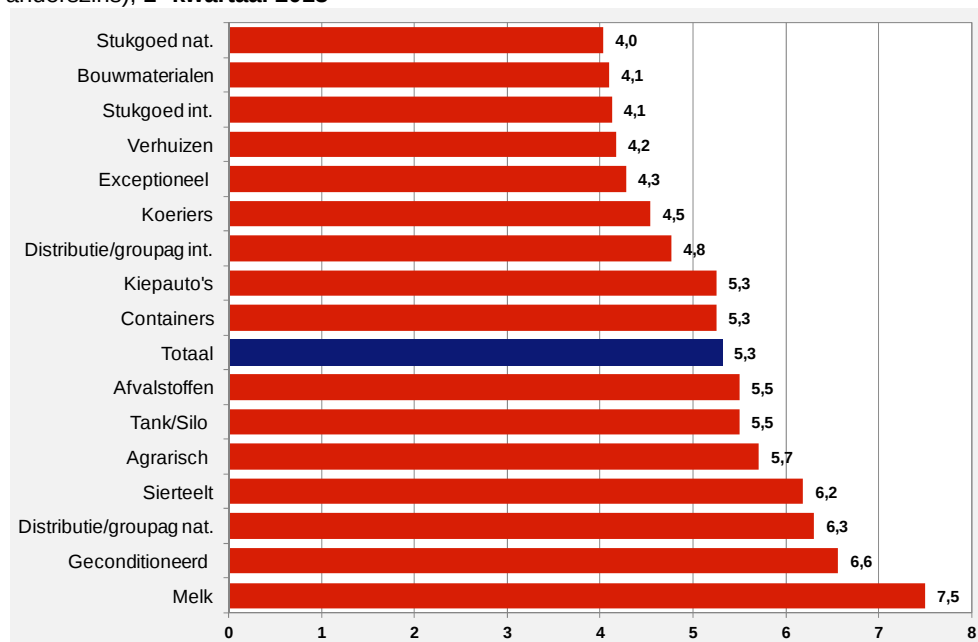
Grote verschillen

Er zijn ondernemers die zich niet herkennen in de resultaten van de TLN conjunctuurenquête. Met name ondernemers bij bedrijven die het, tegen de stroom in, 'beter' doen dan andere bedrijven. Dat is te begrijpen, want de TLN conjunctuurenquête rapporteert gemiddelden over de hele sector. De verschillen in resultaten komen aan het licht als de resultaten verdeeld worden over bijvoorbeeld deelmarkten. In relatie tot melkvervoerders (RMO), bedrijven in het geconditioneerde vervoer of in het internationale distributie-/groupagevervoer zijn ondernemers bij bedrijven in het verhuisvervoer, in het bouwmateriaalvervoer en in het kiepautovervoer een stuk minder tevreden. Maar door de bank genomen zijn ondernemers niet tevreden. Met uitzondering van de concurrentiepositie, bezetting en liquiditeit is de gemiddelde tevredenheid over de rest van alle belangrijke bedrijfsaspecten zoals bedrijvigheid, omzet en winst negatief. Het minst te spreken zijn ondernemers over de prijzen.

Ontwikkeling ondernemers tevredenheid (indicator) m.b.t. diverse bedrijfsaspecten

	2011			2012				2013
	II	III	IV	I	II	III	IV	I
Bedrijvigheid	8,9	7,5	7,2	6,7	6,8	6,3	5,8	5,4
Omzet	8,0	6,7	6,8	5,5	6,1	5,5	5,3	5,0
Winst	5,3	4,3	4,8	3,3	4,1	3,4	3,1	3,3
Vrachtprijzen	3,5	3,5	2,9	2,5	2,8	2,1	2,7	2,7
Prijzen overig	5,1	5,3	4,5	4,0	4,8	3,8	4,2	3,9
Orderportefeuille	7,9	6,7	6,0	6,4	5,9	5,7	5,3	5,5
Bezetting	8,9	8,0	8,0	7,8	7,6	7,0	6,8	6,6
Liquiditeit	7,2	7,4	7,6	6,8	6,8	6,6	6,8	6,5
Concurrentiepositie	8,1	7,4	7,2	7,0	7,1	6,3	6,9	6,7
Tevredenheid algemeen	7,0	6,3	6,1	5,6	5,8	5,2	5,2	5,1

Stemmingsindicator ondernemersvertrouwen per soort vervoer (hoofdactiviteit vervoer of anderszins), 1^e kwartaal 2013

Ondernemersvertrouwen

	2011			2012				2013
	II	III	IV	I	II	III	IV	I
Veel vertrouwen / Positief	27,2%	15,8%	13,5%	18,4%	15,9%	14%	14,1%	17,4%
Afwachtend / Neutraal	62,9%	65,1%	65,2%	61,5%	65,1%	61%	59,9%	61,8%
Weinig vertrouwen / Negatief	9,9%	19,1%	21,2%	20,1%	19,0%	25%	26,0%	20,8%
Indicator:	6,5	5,3	5,1	5,4	5,3	4,9	4,8	5,3

Iets meer vertrouwen

Met betrekking tot het ondernemersvertrouwen is het aandeel positieve ondernemers toegenomen van 14% in het 4^e kwartaal 2012 tot 17,4% in het 1^e kwartaal 2013. Het aantal negatieve ondernemers neemt in deze periode af van 26,0% naar 20,8%. De stemmingsindicator voor het ondernemersvertrouwen stijgt van 4,8 naar 5,3. Het ondernemersvertrouwen valt aan het einde van een 1^e kwartaal door de bank genomen hoger uit dan aan het einde van andere kwartalen. Dit heeft vermoedelijk te maken met de hogere bedrijvigheid en het toenemend aantal orders in daaropvolgende 2^e kwartaal.

Colofon

Het Conjunctuurbericht Beroepsgoederenvervoer over de weg & Logistiek dienstverleners is een uitgave van Transport en Logistiek Nederland. De gegevens in dit Conjunctuurbericht zijn voor een groot deel gebaseerd op een kwalitatieve analyse van resultaten uit een enquête die elk kwartaal wordt afgenomen onder leden van Transport en Logistiek Nederland. De gegevens in deze uitgave hebben betrekking op de periode januari t/m maart 2013.

Hoewel bij het samenstellen van dit Conjunctuurbericht de uiterste zorgvuldigheid is betracht, wordt aansprakelijkheid voor eventuele onjuistheden door Transport en Logistiek Nederland niet aanvaard, noch aansprakelijkheid voor schade, van welke aard dan ook, die het directe of indirecte gevolg is van handelingen en/of beslissingen die (mede) gebaseerd zijn op de informatie in dit bericht.

Uitgave

Transport en Logistiek Nederland
Afdeling Collectieve Belangen, Research

Boris Pasternaklaan 22
Postbus 3008
2700 KS Zoetermeer
Telefoon 088 4567111
fax 088 4567200

Onderzoek

Afdeling Research, Eric Doppert

Samenstelling en redactie

Afdeling Research, Eric Doppert

Nadere inlichtingen

Afdeling Voorlichting
Floris Liebrand
088-4567115 of
06-51806340

© Bronvermelding is verplicht.

Verveelvoudiging voor eigen gebruik of intern gebruik is toegestaan.

Waarneming verbetering/verslechtering binnen transport en logistiek

	2011			2012				2013
	II	III	IV	I	II	III	IV	I
Sterke verbetering	4,0%	0,0%	0,2%	0,0%	0,2%	0,0%	0,2%	0,0%
Verbetering	47,7%	12,1%	4,7%	7,4%	11,1%	7,4%	5,4%	7,9%
Geen verbetering of verslechtering	35,5%	44,0%	37,9%	40,2%	48,0%	38,1%	36,6%	41,6%
Verslechtering	12,0%	41,5%	53,1%	48,9%	38,6%	48,9%	53,7%	47,4%
Sterke verslechtering	0,9%	2,5%	4,1%	3,6%	2,2%	5,7%	4,1%	3,1%
Indicator:	7,8	3,6	2,4	2,8	3,8	2,6	2,4	3,0

Geen verbetering

Hoewel het aandeel van het aantal ondernemers dat een 'verbetering' in de economische situatie van transport en logistiek ziet stijgt van 5,4 naar 7,9%, blijft een meerderheid van 50,5% negatief. Laatstgenoemde groep ziet een (sterke) verslechtering. Van alle ondernemers verwacht 13% een herstel van de economische situatie in de tweede helft van 2013, 48% verwacht in 2013 een begin van het herstel, 13% in 2015 en 15% pas na 2015.